

علم التوحيد

للإمام الجليل المحقق . والعارف الرباني المدقق

محيي السنة وقامع البدعة صاحب الفضيلة والإرشاد الشيخ

محمّد بن عبد الله بن محمد بن الحسين

تاج العلماء الأعلام بالأزهر المعمور

İ ü ZÄ föödz fñ İ ZÄ DÄ İÄ lüT İÄ ÜL födz Y2 Y födz
2 özD Zöhd LpZÜp İR f(fñ fñ) Npñ fñ LpZÜNp Ä Np
. Dñ fñ fñ

[illegible]

LjAdžTDe+2dž2pLjzUj || l (p)uAdž oTf j BÄ - l pAdž
 DžZ l p j ä R2nT LjZTZ y l Qf Σ oTf j Džl 5Ü+GÄqj+U6dž
 ÄuÄöýÄ(ùNjčDēD) +ÄuT l2nT LjZ ÄÄLjGÄLjÄ yÄD
 , DžEdĚ

L1 ùohlfjnkL102+ L2NG L5NDL1002f qTf 7Lj- N7Lj
 +ZGfTùfjÁ C6f ùf E2 j2G5D1dZLHd2fjÁ N5Σ Z2Ä Üt1d2f
 fùrÄ Ü02f jfÁf jNjGfù D2Zš ŰPD22dZj D2Z d2f ÄZÄ f0f jfÁ
 Ĩ 2GÄ Np2Z L100d2Zj fjÁ 322f Ĩ 5+Ü hjR NjĨ Ĩ 5f0 L1f
 . N1Ä N0Zš

Yṙzē Āñā Üčfīp Lǎ+†ōfǎ l2ŋlǎ . fɪNj2ē 2 !ōfǎ 3 kōǎ
Cǎfǎ Āñ ī 5ŋŋ yǎ! f 2fōf Yǎ ōÜ+ōfǎ EÜPōŬ fūf 2Nǎž
. ŋǎ Yǎž ī ZfōdzZĀŌ ŋ ōōm̄pōyǎZ 5Ā ŋēT 2Pō

علم التوحيد

التوحيد لغة: $\text{fof}\check{\text{A}}\text{ETIf } \text{L}\check{\text{h}}\text{D}\check{\text{Z}}\check{\text{Z}}$ . .

وشرعاً: $\check{\text{D}}\check{\text{G}}\check{\text{A}}\check{\text{G}}\check{\text{U}} \check{\text{A}}\check{\text{G}}\check{\text{R}}\check{\text{N}}\check{\text{p}}\check{\text{A}}\text{fof}\check{\text{Z}}\text{ yd}\check{\text{z}}\check{\text{p}}\check{\text{G}}\check{\text{G}}\check{\text{A}}\text{z}\check{\text{d}}\check{\text{Z}}\text{ f}\check{\text{Z}}\check{\text{G}}$.

ويعرف $\text{fof}\check{\text{Z}}\text{ f}\check{\text{r}}\check{\text{G}}\check{\text{Z}}\text{f} + \text{Z}\check{\text{z}}\check{\text{d}}\check{\text{Z}}\text{Z} \check{\text{N}}\check{\text{G}} + \text{o}\check{\text{r}}\check{\text{D}}\check{\text{Z}}\check{\text{Z}}\text{f} + \check{\text{N}}\check{\text{h}}\check{\text{L}}\check{\text{A}}\text{fof}\check{\text{Z}}\text{L}\check{\text{h}}\text{f} \check{\text{O}}\check{\text{z}}\check{\text{d}}\check{\text{Z}}$

. $\check{\text{G}}\check{\text{h}}\check{\text{z}}\check{\text{o}}\text{L}\check{\text{D}}\check{\text{s}}\check{\text{Q}}\check{\text{Z}} \check{\text{A}}\check{\text{D}}\check{\text{e}}\text{r} \check{\text{O}}\check{\text{L}}\check{\text{A}}\check{\text{D}}\check{\text{e}}\text{r}\check{\text{Z}} \check{\text{P}}\check{\text{z}}\check{\text{Z}}\text{f} + \check{\text{O}}\check{\text{Z}}\check{\text{Z}}\text{y}\check{\text{h}}\check{\text{o}}\check{\text{O}}\check{\text{r}}\check{\text{f}} \check{\text{O}}\check{\text{N}}\check{\text{A}}$.

$\text{L}\check{\text{z}}\text{f}\check{\text{G}}\check{\text{f}}\check{\text{A}} + \check{\text{D}}\check{\text{z}}\check{\text{Z}} \check{\text{d}}\check{\text{f}}\check{\text{A}} \check{\text{O}}\check{\text{G}}\check{\text{Y}} + \text{h}\check{\text{q}}\check{\text{A}}\text{f} \text{K}\check{\text{G}}\check{\text{U}} \text{f} \check{\text{Z}} \check{\text{z}}\check{\text{o}}\text{L}\check{\text{P}}\check{\text{N}}\check{\text{D}}\check{\text{Z}}\check{\text{Z}}\text{y}\check{\text{h}}\check{\text{G}}$

+ $\check{\text{D}}\check{\text{z}}\check{\text{Z}} \check{\text{u}}\check{\text{d}}\check{\text{f}}\check{\text{A}} \check{\text{y}}\check{\text{L}} \check{\text{Z}}\check{\text{f}}\check{\text{A}} \check{\text{G}}\check{\text{G}}\check{\text{U}}\text{!} + \text{h}\check{\text{q}}\check{\text{A}}\text{f} \text{K}\check{\text{G}}\check{\text{U}} \text{f} \check{\text{Z}} \check{\text{z}}\check{\text{o}}\text{L}\check{\text{f}}\check{\text{A}}$. $\check{\text{O}}\check{\text{G}}\check{\text{K}}\check{\text{N}}\check{\text{p}} \check{\text{O}}\check{\text{S}}$

. $\check{\text{D}}\check{\text{z}}\check{\text{Z}} \text{f}\check{\text{A}}\check{\text{L}}\check{\text{U}}\check{\text{T}} \text{f} \check{\text{D}}\check{\text{h}}\check{\text{Z}}\check{\text{Z}}\check{\text{D}}\check{\text{h}}\check{\text{p}} \check{\text{O}}\check{\text{S}}\text{L}\check{\text{z}}\text{f}\check{\text{G}}\check{\text{f}}\check{\text{A}} \check{\text{D}}\check{\text{h}}\check{\text{Z}}\check{\text{Z}}$

$\check{\text{G}}\check{\text{d}}\check{\text{Z}}\check{\text{Z}}\text{h}\check{\text{f}}\check{\text{A}} \text{K}\check{\text{A}}\check{\text{d}}\check{\text{Z}}\text{y}\check{\text{f}}\check{\text{A}}\check{\text{O}}\check{\text{L}}\check{\text{h}}\check{\text{z}}\check{\text{L}}\check{\text{h}}\check{\text{f}}\check{\text{A}} \check{\text{Y}} \check{\text{G}}\check{\text{f}} \check{\text{O}}\check{\text{S}}\check{\text{G}}\check{\text{G}} \check{\text{G}}\check{\text{Z}} \check{\text{z}}\check{\text{o}}\text{L}\check{\text{f}}\check{\text{A}}$

. $\check{\text{D}}\check{\text{h}}\check{\text{Z}} \check{\text{Z}}\check{\text{G}}\check{\text{O}}\check{\text{S}}\check{\text{P}}\check{\text{D}}\check{\text{A}} \check{\text{D}}\check{\text{h}}\check{\text{Z}}\check{\text{Z}} \check{\text{O}}\check{\text{S}}\text{!}\check{\text{R}}\check{\text{Z}} \check{\text{z}}\check{\text{o}}\text{D}\check{\text{Z}}\check{\text{L}}\check{\text{h}}\check{\text{A}}$. $\check{\text{G}}\check{\text{d}}\check{\text{Z}}\check{\text{h}}$

$\text{y}\check{\text{d}}\check{\text{p}}\text{L}\check{\text{Z}} \text{y}\check{\text{f}}\check{\text{A}}\check{\text{D}}\check{\text{Z}}\check{\text{h}}\check{\text{G}}\check{\text{d}}\check{\text{Z}}\check{\text{Z}}\check{\text{h}}\check{\text{f}} \parallel \check{\text{f}}\check{\text{P}}\check{\text{U}}\text{f} \check{\text{O}}\check{\text{N}}\text{J}$: (والمعرفة)

$\check{\text{A}}\check{\text{D}}\check{\text{G}}\check{\text{Z}}\text{o}\check{\text{r}}\check{\text{d}}\check{\text{Z}}\check{\text{Z}}\check{\text{h}}\check{\text{f}} \text{L}\check{\text{A}}\check{\text{H}} \check{\text{G}}\check{\text{G}}\check{\text{U}}\text{f} \text{y}\check{\text{h}}\check{\text{o}}\check{\text{U}}\check{\text{I}} \text{H}\check{\text{f}} \text{K}\check{\text{h}}\check{\text{O}}\check{\text{f}} \check{\text{Z}}\check{\text{d}}\check{\text{Z}}\text{f}$: (والواجب)

$\text{I}\check{\text{A}}\check{\text{O}}\check{\text{L}}\check{\text{A}}$. $\check{\text{G}}\check{\text{h}}\check{\text{P}} \check{\text{A}}\check{\text{D}}\check{\text{G}}\check{\text{Z}}\check{\text{G}}\check{\text{N}}\check{\text{h}}\check{\text{A}} \check{\text{f}}\check{\text{z}}\check{\text{h}}\check{\text{P}} \check{\text{A}}\check{\text{D}}\check{\text{Z}}\check{\text{G}}\check{\text{T}} \check{\text{N}}\check{\text{h}}\check{\text{A}} \check{\text{G}}\check{\text{h}}\check{\text{G}}$

. $\check{\text{N}}\check{\text{h}}\check{\text{Z}}\check{\text{Z}}\check{\text{h}}\check{\text{D}}\check{\text{h}}\check{\text{U}} \check{\text{G}}\check{\text{Z}}$

$\check{\text{G}}\check{\text{f}}\check{\text{Z}}\text{o}\check{\text{r}}\check{\text{d}}\check{\text{Z}}\check{\text{Z}}\check{\text{h}}\check{\text{f}} \text{L}\check{\text{A}}\check{\text{H}} \text{K}\check{\text{A}}\check{\text{h}}\text{f} \text{y}\check{\text{h}}\check{\text{o}}\check{\text{U}}\check{\text{I}} \text{H}\check{\text{f}} \check{\text{O}}\check{\text{Z}}\check{\text{d}}\check{\text{Z}}\check{\text{Z}}\text{f}$: (والمستحيل)

$\text{fof}\check{\text{A}}\text{L}\check{\text{P}}\check{\text{O}}\check{\text{S}}\check{\text{f}}\check{\text{G}}\check{\text{Z}} \check{\text{A}}\check{\text{D}}\check{\text{G}}\check{\text{f}}\check{\text{O}}\check{\text{W}} \check{\text{A}}\check{\text{D}}$, $\check{\text{f}}\check{\text{z}}\check{\text{d}} \text{p}\check{\text{U}}\check{\text{O}}\check{\text{U}} \check{\text{A}}\check{\text{D}}\check{\text{G}}\check{\text{h}}\check{\text{G}}$

$\text{K}\check{\text{u}}\check{\text{p}}\check{\text{A}} \check{\text{O}}\check{\text{u}}\check{\text{S}}\check{\text{f}}\check{\text{Z}}\check{\text{G}}\check{\text{T}} \check{\text{D}}\check{\text{h}}\check{\text{f}} \text{L}\check{\text{A}}\check{\text{H}} \check{\text{G}}\check{\text{G}}\check{\text{U}}\text{f}\check{\text{A}} \text{K}\check{\text{A}}\check{\text{h}}\text{f} \text{y}\check{\text{h}}\check{\text{o}}\check{\text{G}}\check{\text{Z}}$ (والجائز)

$\text{K}\check{\text{p}}\check{\text{A}} \check{\text{O}}\check{\text{S}}\check{\text{U}}\check{\text{O}}\check{\text{U}} \text{K}\check{\text{p}}\check{\text{A}} \check{\text{O}}\check{\text{S}}\check{\text{f}}\check{\text{z}}\check{\text{d}} \text{p}\check{\text{N}}\check{\text{h}}\check{\text{A}}$, $\check{\text{Z}}\check{\text{P}}\check{\text{D}}\text{K}\check{\text{p}}\check{\text{A}} \check{\text{O}}\check{\text{S}}\check{\text{f}}\check{\text{z}}\check{\text{h}}\check{\text{P}}$

. $\check{\text{Z}}\check{\text{P}}\check{\text{D}}\check{\text{O}}\check{\text{S}}\check{\text{G}}\check{\text{O}}\check{\text{L}}\check{\text{K}}\check{\text{p}}\check{\text{A}} \check{\text{O}}\check{\text{S}}\check{\text{G}}\check{\text{O}} \check{\text{N}}\check{\text{h}}\check{\text{A}}$, $\check{\text{Z}}\check{\text{P}}\check{\text{D}}$

ù: l2TZ† ũłČŃ† dŏžř†! ũłČř† dŏžř†

t ZùZ Lj dž fǎo f yǒz pǎnǎ yhp fǒfju h pǎnǎ dǔ gǎ n f
. Dǎ f z fǎ k fǎ dǎ ō zǎ

[illegible]

٢- القدم :

ÖĞZkNj!Ä! DZ NjüD NjÄ. ÖĞkijÄnÄ yÄDÜ NjijGdZ
 (اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ) (EÖD: 2 2P2:f)

(لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ) : ŌGzKŊ!Ā! , ýGzſf
 . Gŋpžŋpŋ Lp GŋJzT ýGzĀ NġĀ , (čč: äzĀTŋ)
 . ŌGzſf zŋ ŌGzſf dŋ ĀpŋfĀ .

۵۔ قیامہ تعالیٰ بنفسہ :

NjĩÄ, lřÄŮ Ğž# ŁŻ ÖġÄ ĩŃÄđžħŃÄđžÖĢNřĩĴĠđÄ
يَا أَيُّهَا : ÖĢzkNřĩ! ě |łKĚ ŁŻ łđłžĤKĚ ħz T řdz
النَّاسُ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ (čd : ŽUGS
NřĩÄ, (dĚřŁ Ľłžřđžž(وَأَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ) : ÖĢNřĩ
. ýĊđNřĩÖŠĐĤĤĤđžýĊđNřĩŃÄĤŁŁ Łř ET ÖġũŁř Ä

٦- الوجدانية في الذات والصفات والأفعال :

Njɬǎ, NjɛR NjɔK Kfɪl pɔʒ Σ ðǎ, H+EdZŋ ō NjɛRLDŋ fɔdǎ
Njɛ H+ɛL lɔʒ Σ ðǎ, LmɔzǎLHɛH fofǎΣ lɪ LHɫŋ NJΣ ō
foǎY +ADZŋpɔurǎ Ɔpɔf ƆPTǎ Ɔpɔ ƆpɫZ ƆUf Lǎ,
وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ : ÖGkYf ýö. Lɛdzǎ|| ʒT ühu
الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ) : yǐǎ, (čEd:l|H))
لَفْسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ) (yǐǎ, (DĖ.Cōñ)
وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ) : yǐǎ, (ēE:kŋf !j)
اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرَزُقْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنْتُمْ تُؤْفَكُونَ) : ÖGkyǐǎ, (d:zuŋ)
اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ)
yùn || h+ɛL LZ || tɛ LH- öhf Ɔpɔgypǐ DÜ(ð č:t ũPÚ)
NjɛR Öù5foǎf, ýǐǎ Kǎf ýhɫ T kɔz ohǎndǎŋ- ŭzǎ

[illegible]

222 2 0 G d A Y 4 2 R f A f p a r f L z 0 6 k N p l k + m A d f N p o D K 6 0 •
 Y Ä u n A 4 6 u T f A P A + | D f 0 5 + 2 G d f A z o r f A + 0 2 n | 6 0 6 p o f
 . + d f f + d o f f A + d f f L 2 p | f A p A n f

Ďŕž† 206Ā ĭĹĀ Ďŕž† LZ ĭĹĀ Ĥ† ů† řaz ĆĶNĵ† KĶĶ •
 . ýĀŮ† 2FGĀ ĆĥĀ ĤĥĀ ĆMĵ†

[illegible]

YfèùLjŃNĀ. lǝ Łē ýT ōDž D(ăŏDž: NĀhNqKŏ •
 . pōž řăŏŭđžPăřidžrNpžđžRzřRđž. N5

[illegible]

٧- الحياة :

2 6 ùŕĭ ġġġ ĀđzObT k+DZKJŕG ġġġ+5 ŌNĀ
tùĭŭĭ Kġġ ĩLpĭ!RŌgġġ, 2T ħĀydzĭĀġzĭ!ĀĭpĭŭĀDZĖ

[illegible]

Եօժի + Խո: ԿՅԻՈՅԻ ԵՐԻ ԽԵԴՈՐԶՈՐԸ (ԸՆ)՝
 : ԿՅՅ, ԵՅԻ ԼՈՐԻ ԶՆԻՔՆԻՍԻ ԽՆԻՔ ԿԵԱՔ ԿԵՆԵՐ
 ԿՅՅ. Եօժի ԸԱՅԻ ԵՆԵՐԻ Մ: ԵՅ՝ ԵՅԻ ԵԸՅ՝ ԵՅԻ՝

þǎŋǎǰžyþhũŵŏk ŌĠK Njþhũŵŏk þũdũþ þũdũþ þǎŋǎþſ ÅŊǎ
þũdũþ Ÿũdũþ þũdũþ þũdũþ, ŌĠĠ ÅĠĠR ÅĠĠ ÅĠĠ ÅĠĠZD ŌĠĠ
. ŌĠĠ ŨǎLjgũhũŵŏk þũdũþ þũdũþ ŌĠĠZPT þ ŌĠĠZþǎ þ

١٢- البصر :

- þǎŋǎǰžyþhũŵŏk þũdũþ Kjgũhũŵŏk þũdũþ þǎŋǎþſ ÅŊǎ
ZũĠ þũĠĠ- þũdũþ Ÿũhũŵŏk ÅĠĠ ÅĠĠ ÅĠĠZj þǎŋǎ ÅĠĠ
: ŌĠĠZK Nj! Åþũdũþ Ÿũdũþ ŌĠĠ Nj þũdũþ þũdũþ. þũdũþ þũdũþ þũdũþ
(...إِنَّ اللَّهَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ) (ġ:25ġ). (Ljgũþ! þũdũþ Ÿũhũŵŏk Ljgũþ ŌĠĠ Nj! Å, (ġd:Noþ) سَمِيعٌ بَصِيرٌ)
Ljgũþ! þũdũþ Ÿũhũŵŏk Ljgũþ ŌĠĠ Nj! Å, (ġd:Noþ) سَمِيعٌ بَصِيرٌ)
. þũdũþ þũdũþ! RjLj Ÿþ ŌĠĠ. ġ |Ljǎǎ ŌĠĠZD

١٣- الكلام :

þǎŋǎǰžyþhũŵŏk ŌĠK Njþhũŵŏk þũdũþ þǎŋǎþſ ÅŊǎ
ŌĠĠZK Nj þũdũþ Σ Ōǎ. þǎŋǎ ÅĠĠĠZD þũdũþ ŌĠĠ, þǎŋǎ ÅĠĠ
ŨǎZþǎK ŨǎZþǎK ŨǎZþǎK ŨǎZþǎK ŨǎZþǎK ŨǎZþǎK ŨǎZþǎK ŨǎZþǎK
, þ þũdũþ KĠ Ljgũþ NjLj Ÿþ ŨǎŸþ Å ŨǎKĠ ŨǎZ þǎ
(...وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى) : ŌĠĠZK Nj! Åþũdũþ. ŌĠĠ Nj! ÅĠĠZD
þũdũþ. þũdũþ Ljgũþ þũdũþ Ljgũþ ŌĠĠ Nj! Å, (ġġD:ĠLjgũþ) تَكَلَّمَ
ŌĠĠZD þũdũþ Ÿũdũþ þũdũþ Ljgũþ Ljgũþ. ŌĠĠ Nj ŌĠĠZD |Lj
ŌĠĠZD, þũdũþ þũdũþ NjZþþũdũþ þũdũþ þũdũþ þũdũþ þũdũþ
لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي
وَلَوْ جُنَّا بِمِثْلِهِ مَدَدًا) (ġġ:2 þũdũþ) : Ÿũdũþ, (ولو أنما في الأرض
من شجرة أقلام والبحر يمده من بعده سبعة أبحر ما نفدت كلمات

LjūdžūDžf U' zh**(UNJN Dž)** fǝlǝŋ Lj ūō ŌǾkŷf yǝLj
 Ōū5yōĀt 2zif ŌZZǝŋf ŌǾkŷf LPDŋfZǝŋf Ō5ŋfZ yNP
 LjūdžūNj**(Dž)**! RĀolĀ fǝdNjLĀ, Kǝŋf Ljžnġ Ō5Nġ fǝŋf
 yǝdž**(Dž)** Ōg Ljŋŋ Ljž' zhKǝdž' zh(fĀĀ) 3ĀDžKǝ
 NjĀLj fǝdŌ5yōōt fǝŋf NjōDž ŌǾĀ Njŋf ŷf LPŌgǝdž
 ŌǾk. yūu ŪĀyūu f Ljž! R2ǝ ŌgŷfĀĀ yĀoRǝ T fōnġ
 Ljŋf yĀūT zhŋŋž DžŪ Ljžŋž**(UNJN)** f2ŋf fĀZǝ! RLP ŷf
 || ū! R ŌZǝŋf, fōōT fǝZǝ 3ŋ fǝ2Rǝ LPǝZŋf fōōT f
 Yūf fNjDf **(DžNjN)** fǝŋf fNjYŋhNjž Ljžŋf fǝŋf
 LĀōŋfZōDžž, 2 Dž fǝZ fǝŋf fNĀ. Ljŋodž fǝŋf 2ŋD
 (c) yŋf Ljŋf Ljž! R2ǝ Ōgŷf Kǝ! ūōdžŋf Ō5fDžžŋf
 ŌūZZǝŋf ŌǾkŷf LPDŋfDžž ŌZZǝŋf Dŋf **(Dž)**
 fǝŋ Njž ŌǾkŷf Ōr 2 Σ fǝLjŋ! fǝ 2 Dž U' zhŷĀh t 2zif
 fĀŋ Ūf (d:Njūō) (الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى) Ōždž yǝDž
 Ūg|| yDǝž 3ŋNj yǝ fĀ YŋfĀ NjLjĀĀ yĀŋdž ǝfĀ Džž
 Nj fĀžžfĀ Ūf Ōždžŋf, fǝyō ŪĀ. u2PŋNjžDž Ūǝ
 fĀŋ Ūf: (d) || ū! fǝŋf Ō5fDžž 3Ā Ō5. Ljŋf Ō5NjŋT dž
 ŪgNjŋf Ōždžŋf Nj, fǝdžžŋf Ōžō! ŀŋdžNjĀ 2Āfž
 Ōžō 3Ā. NjNjžž fǝdžŋf 2ŋŋ Ūgŷf ŌǾkŷf

---

fūǝŋf U' ūzhē ĀT LjĀYŋf fNjLjžKǝŋf 2 ŋgŷŋf Ō5ŋf fǝŋf fĀŋ (č)
 . fǝŋf Dŋf fǝSLŋf fǝŋf ŌZZǝŋf 2ŋŋ 2ŋLjŋf Ljŋodž
 (2ŋf Njŋf 2ŋ) ŌǾkŷf fǝ LPdē f ŌǾ (d)

Nj!Āp2ǫ ùġŌ5 (ŪJNj 2 2T Rv . ùùNjDf ùǫǫUf ŪĀ+ŋjJf NjZ
 : (čĒ: DǫZLjJf) (وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ) ŌĠK
 fĀudǫf + ùǫ DǫDǫĀ+ǫTǫf Ōǫf ǫĀ. 2NjDǫ 2ŋjDǫ ǫǫf ǫǫf
 fǫǫf dǫǫf + ǫTǫf ǫĀ. || !R NjZǫŋ ŌLǫf + ǫǫf Ā+ŋjJf + ǫǫf + ǫǫf
 Ōù5Ōŋ!fǫf ýǫǫf LjJf dǫf (ŪJNj . ùNjDǫĀLǫf 2ǫǫf ýĀzǫf
 (وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌ وَهُوَ
 الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ) ŌĠK NjZǫ ǫ
 ýǫLjJf dǫ ùǫf jĀNj : YǫPǫf LjJf ýǫf : (ĒD. 2 2P2f) (الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ)
 + ǫf jĀNj Ō5LǫŌĠK NjJ , ǫǫf Ō52ǫ dǫ ŌĠK NjJ ŌZǫf fǫf
 NjJf ydǫ 2ü! ǫǫf ǫǫf 2ǫf + ǫǫf NjJ ǫǫf ǫǫf NjJ NjJ LjD
 2ǫ dǫ ĀǫŌ NjJ ydǫ ǫǫf ǫǫf ĀǫLǫŌLǫŋ Ā|| !Ĥ5, ǫǫf 2ǫ dǫ
 LjJf dǫ fǫf : (!YDǫNj) ŌĠK NjZǫ ǫŌ5 (ŪJNj . ùNjDǫŌ
 Dyr fĀǫf 2ǫf Ō5jǫŋk YŋĀ yu ĀdǫŌýǫf ǫǫf jĀNj . ýǫf
 - (d:Nj ùŌ) (الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى) NjDǫŌýǫf YŋŌ ùNj
 Kǫfǫf 2ǫf || !ĤĀ. Σ ĀDǫf 2ǫf ŪĀ. ǫǫf Lj ǫǫf hu
 Ō5LjDǫŋ ýŋĀ 2Z NjZǫ ǫŌ5 ǫǫf + ǫǫf ĀKǫf LjJ
 ǫǫf ǫǫf ŌZǫf 2ǫf LjJf + ǫǫf jĀNj : YǫPǫf LjJf ýǫf (ǫǫf
 LjJf , Yǫŋf ýǫf LjJf ǫǫf + Yǫŋf ŌŌ|| !R LjJ LjJf
 ǫǫf 2ǫf LjJf ǫǫf LjJf . 2ǫf ǫǫf LjJf 2ǫf 2ǫf . ǫǫf 2ǫf
 (قُلْ لِمَنْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ
 لِلَّهِ كُتِبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ
 الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ) (DǫZLjJf) (الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ)
 ǫǫf Ō5LjDǫ . NjZ ǫǫf Ō5LjDǫ ǫǫf . NjJ ǫǫf

وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ (ÖĖk Ÿf ýĖĖž, NppÄ NpÖZ NpÖZ
 .LpĖdžZfz LpÄöŰ pofÄf ETf Lp. (d:ÖĖŰ) (... فِي الْأَرْضِ)
 .ùNpDNpĖp ÖĖkŸf LpÖZÖZk ÖĖžf zR Lpž zžfÄ
 ÖZžfÄ Ÿf žĖ ÖŸi zĖŰÖÖT EET ÖZŰp LpöŸf (ŸNj)
 Lp, pŰ ÖýÄpÄNÄ. zĖLpŰ Ÿf lĖlĖdž + džŰK!Ŗ: t zžf
 ÖŸĖdžNÄ ÖNpÄ ýÄÖž NpžÖZ ÖŰŸf KĖ LpžĖLp Ÿf
 .ùNpKÖZžfÄ ŸfÄ ÖĖkŸf ž

Öu5z pž ŸNpž ÖZÖÖT EET ÖŸi ÄŸf + džžf (ŸNj)
 ýùŰŰž ÖZžžf pĖÄ ĖLp LpÖZžŸŰNpKĖ If + ĖĖD
 ýĖŰÄ ÖŰŸf Lp lĖlĖNÄ ET Npž ž Ÿf LpÖŸf ydÖĖŸf
 :U Ė ÖŰ Ėf (ŸNj) ùNpDš ÄÖžKĖ zĖ LpÄ + Ű ÖZöŰfÄ
 DpÖZ DpŰŰdž DpÖZ DpÖZ DpÖZ DpÖZ + ŰĖ LpÖž Lpž ŸP Ÿ
 السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضُ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ) : ÖĖkNpÄĖ ÖĖkŸf zR pĖfÄf zNpŰf Lp
 lÄöŰ (čĖ: || ùÖž) : ÖĖkNpÄĖ ÖĖkŸf zR pĖfÄf zNpŰf Lp
 Öu5ÖŰf + džžf (ýĖ) ùNpDpž pž NÄdžhŰŰŰ ÖZžĖ ž
 ýùÖk ÖŸLpÖžžž 2 ÖZÖž U Ė ÖŰ Ėf ýĖ, ÖZÖÖT EET
 pÄ (السَّمَاءِ) : ÖĖkNÄĖ ÖĖž ÖŸÖĖNpDšÖž
 'll ùÖž t žžf ÖZž Äf NpÄ, lĖž ž ÄZNpŰ NpYETf ž Öž
 ÖĖkNpÖNÄ lĖž ýžf ÖŸÖ ŸŰ Ėf ÖžNpÖžžžf + ŰĖ
 .ùNpÖĖkŸf NpÄ Lpž + džžf (ليس كمثله شيء)

pŰ ÖŰLp!Ėž ÖZžŰET ÖŸi Äž pöDžžf (ŸNj)
 Ė Ėf NpÄf ÖZž, zžf ÖZž Äf dÖĖkNp: pöÄ ÄŰŰ. Öžžf

†nɪj NɪLÄöLPÖÖK NɪZZöwR ö Nɪlfj: Lɪpɪuɪp DÄöZZNɪT Ö
 DÖžunɪ LÄöLPöwR öÖÖK YfÄ, Džɪf U ʒfÄZ LɪKŋɪf Lj,
 ýwR üöɪu†Ä: †Ö Äɪfj ÖZZNɪT ÖSɪ pɪnɪf+džɪf (ýÖÄ) . üNj
 DžöwdžLÄöLPDž†nɪj ÖSLɪf Ä Nɪj, †nɪj ÖSLÄöLPÖÖK NɪZZ
 ĩ ʒfɪf ʒPɪf+džɪf (ÜJNj. ٱ ٱ NɪZZöwR džöwdžÖÖK NɪfÄ D.üNj
 وَتَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ...): ÖÖK Nɪp2Nɪf: Σ ɪɪf Σ ɪDNɪf ÖS
 حَبْلُ الْوَرِيدِ): NɪpÄ. (ČĚ:5): (وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا
 تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ): NɪpÄ. (D.ɪɪɪf) (وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌ وَفِي
 الْأَرْضِ إِلَهٌ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ) (ĖD:2 ʒP2f) ÖZZɪɪf dNɪf ÖjÖ.
 ÖžöŋɪfÄ džÖRf †ŋf ýÖÄ LɪžÖÄKŋɪf ɪNɪjýÖÄ Σ öÄt ʒɪf
 . üNjDɪ ÄRfɪ ʒɪf ÖZZɪɪfɪf

ÖuRf †üzŋf †džf ýŋf LP: ʒÄwɪf Nɪf ÖSÖ (ÜJNj
 ɪuNɪKùɪɪfÄ. Kŋɪf LɪžThŋf PdžÖÖK Nɪf ýŋŋŋɪfRŋf
 ɪžöwɪLÄöLPDɪÄ5. ʒɪɪf ŋf ɪÄ ŋf LɪžʒöwɪLɪž ö Nɪjɪɪ
 ÖZZŋf dNɪf. †ŋf ɪŋf LɪŋÄʒɪf ɪÄ ʒɪɪfÄ ŋŋ ŋf ÄNj
 . NɪNɪfÄ, †ɪɪfÄ

Öü5ÖüDžf ĩ ʒÄɪf LɪLɪɪfɪ ɪž Lɪf ýŋf+džɪf (ÜJNj
 Äü! Nɪj, ʒöwRöž T ÄöŮ ÖÖK Nɪf ʒŋf 'NɪRf†nɪf yS' Nɪf
 ŮÄ, NɪLž ɪžʒöwdžDɪž ÖSŋf LÄöLPDž/PöDžöwdžɪf
 ÄDžÄŋ Lɪž, ʒɪɪf ŮÄ Yŋf ŮÄ Lɪf ŮÄ†žöwɪ T ÄöLPžÄŋö
 ɪu†Ä, ɪ T Pdžŋf ʒɪɪfɪ ɪf ɪŋŋfÄ, ɪŋŋf ɪSLŋf
 ýÄpɪf Lj, NɪLžɪžŋf ɪÄDžf ÖSýPɪf ö ýŋLPöžŋf

NjINj Dñj dZəh Nj Ĩ !GkYf Ĩ ũur 2 mD Dġ LjĀ. + fġo:f
 řĀñĀdZġ Nj Ĩ !GkĀ || 2GŸf LjĀġz! ŨLĀDZĀDLĀzġo (**NjZ**
 KġT LjġdZġ NjġĀLĀ ĩġĀ+ř2o:f NjZŸŵŵ ōDġf řDZŸp
 (وَمَنْ يُضِلَّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ...): Ĩ !GkYf ýGp. řĀDZġ
 f Σ ġŵ||řf Σ ġDNġ Ĩ řĀzřf Ljġř 2P5Dġ (**ŨjNj**) (dd:25ġ)
 DZġ!Gġf ġġġ Ĩ !gýĀelj Ĩ DZŸdZġř+ ġo:f ġġ: +DZġ ġZġD
 NjĀř (**řDNjZġ**ĀñĀ || ĨĀ. ýġŵġř 2ġ Ĩ řŸdZġ ōřpýĀelj LjDNjZ
 .(Ē:2ŵdZf) (... وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ النَّعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ ...): Ĩ !Gk
 Ũ řŸġ Ĩ ũ!gġġf LjDZġLjġZ||ř ĀDýdZř LjDZġur !GġZLjġ
 řġŵŵ...): Ĩ !GkNĀĀ. ýġŵġř ýŵŵ Ĩ DZ
 (**řDNjZġ**ýġdZLjġ řġ Ĩ DZŸġŵġřĀ.(ĒĒ:Ōġf) (... وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ ...)
 řġřġjġġoLjġġf ġġġ Ĩ !gř 2řf LjDZĀelj LjDZĀT |dZLjġ LjDNj
 . ŌGkYf+ġoħřřŸ 2ġ + řġřNĀ. ýĀelj Ĩ !gNřġġ Ũ ġġřř
 Ō řDZŸŵŵġġġġř řġ Ljř 2ōř ġo:f 2NřŸýĀōLjDZġ (**řDNjZġ**
 řġŵŵ 2řf LjDýĀōDZ||ř Ĩ ř řDZŸŵŵŵ řġřĀ řoħŵLjZŸř
 LjġġřNj k2 řġġf ġġġ ŌgýLjġř. NjřŸŸ ĀŌ řġřNjř
 Ōŵ ũřĀ ř2ŵřDZġřġŵŵ řġřNĀ, Ũ řġŵLjġřDýPřřŸŸŸ
 || řZřŸŸLjġġġ. ýġdZġġġřġNjřP ŌDġřř+DZŸřřřġřġ
 ŌŵřŸřġġġŵŵ ġġřNĀ. ġġf ġġġ ŌgýĀelj řZ KġřġřŸř
 Njġġġ. ýŵġNjř řř Njġř ŌZŸĀeljřġġř Ljġġ ŌGkYf řŵ
 . Kŵřř || ũ!řŌŸŸ řŸř ŌgNjř řĀLjġZŸĀelj řNjŸdZ Ljřŵ
 ř Āñ Ōŵřġŵŵŵřřřřřřř LjDNjZġġġġ || řKřřř řNjř řĀ

(...وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ النَّعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ) (E:20dzf)

|| ù!R ÖS Džf Lz K+Gf (i **QJN**) NÄeLj ÖS Džf 2 ä5ydžf 2 Zž
 +Džf zÄhK YGfÄ NÄeLj pžf 3 Džf ÖZŽ yfÄf. NÄeLj pžf ydž
 :Džf Džf ÄLj ÖgUöbLj džf ÖgUöbLj džf pžf (ÄLj) ÄNj Hf ýÄeLj LfÄ,
 . ýÄ ÖgUöbLj džf Rg džf Ä, ýÄ džf Ä, NÄeLj Lj džf ÄNj ýÄ džf
 Σ Gdžf Hf Zžf ÖZŽÄNj: pžf Lj (UJ) Ýf ÖZŽÄhÖÜ fNÄ
 zÄhK ÖZŽ ZžÜ yh2 fNÄ. ýRg NÄNj Hf NÄeLj džf zÄLj Nj
 fNÄ, ýÄf NÄeLj ÄLj Ä+ÄR+G ýÄeLj: ÖZŽÄNj (UJ) Ýf ÖZŽ
 zÄhK Ü+2of Lj pžf. ýZLj || 2of ýÄLj! NÄeLj UöbLj
 Lj ÄÄ. NÄeLj ÄÄ || R pžf Lj fÄ+ pÄ ÖGÝf ÖZŽ
 Džf +džf NÄeLj Ä. fNÄ+Džf NÄ KLf NÄ+ÄR+G ýÄeLj
 . ùNj

fž dēf "Σ Äžf +hñj NÄeLj ÖS džf ÖD Lj džf (UJN)
 Nj! Äp2Nj || R ÖS fÄÄ+Äžf Lj NÄeLj GÄÄj+Äžf ÖZŽ
 || ù!R Zž Ög"Äf Äžf ÖgýÄ ýÄ Ä ýZLj" Džf fÄLj f NÄeLj
 , G üÄh yR ÖS Nj (2 H) Äžf fNj ÖS KÄf Äf + ÄÜf Ljž
 Nj R Lj džf, pžf Äf : Džf Lj Nj ÄÜf ýÄ džf Zžf || R Lj
 ýZLj Nj+ NÄeLj ÄeLj. Lj Lj ÄÄ NÄeLj Lj ÄÄ NÄeLj Lj ÄÄ
 fNÄ. Nj Lj ÄÄ NÄeLj Lj ÄÄ Lj ÄÄ NÄeLj Lj ÄÄ || Džf
 . 2p üÄÄ || R NÄeLj, Nj Lj fÄKf fÄ T PöLj fÄ
 اللَّهُ...) NÄeLj Ö5 ýÄp || RÄK ÜÄÜ || Džf KfÄ
 (UJ5 NÄeLj) zÄhK džf 2p džf (čÄÄ:ÄLj) (مُوسَى تَكْلِيمًا)

267 dāfjēDADNfR ĀDNJLjēp yzùlō Dā If lūT If NĪZYZGf If
 IfāōDā NĪāZ ŌZZDfJ 2KLPdāJfĀ. NjōfĀNfR dāZdā (DfJ)
 ýĀūĀÁyur ù5LPā+dāZ ýĀeLjēDdā, KfJf fēōDfNjŌZZp,
 || ùDāYZGfG: LĀĀōDfJ, Σ Gf fāZ 2 ĀzdāNjNfĀ Ifāō ŌZZ
 YZfĀNfR NjōgZL NfJŪ NjōNf 5Ā NfJogfZf LĀfēōDf, Ljē
 fāZZDf! P ET NfZ Σ ō LjēZ ā5, ZThf Ō5NfēdāNfJf nNjō
 Ljēf + dāndāfāōZē dāJjŪhūDāZ! qā JDDf. ùNfDāēf Yf ŌZZ
 NjLdāyzēlā NfRtē Zēf ŌZZŌGfNfJLdāJfēur ā ŌāZŌNā fāō
 LPLjēdāJf LjŪ 3 ZfĀT If ZT Pēdā5GfDfJēf dāZ ŌgYlRā
 ŌGfzNjLāfāōZT ī zĀNf LfJfūZf ĀDfJēZ fōtf ýNPLdāZGf
 LjJfōyĀup!! Dfē f5. DāZfZfĀ (fT) NfRēf dāZ ŌgYzēlō
 ŌZZYnfĀfĀ. ZāfĀ+DfĀ+Zōtf ŌGfYf ŌZZōr ōNfjī zĀNf
 LjēYfēfĀNjī Hf ýĀeLj LfĀ. +Dfē zāNfYfēfĀ NfLēf fēZf 3 Dfē
 LjJfNjōYNfR dāZ fā ŌGfĀNfēf Yf ŌZZĀhōŪ LfēdāŌgLfēdāZ
 DāZ(LDfJ)NĪZYf f5fāZ dāZ || RYl LJLā ýē ŌāZĀNā fāō
 LP. NĀpLjēZ LjJfēdā Ōg3 ZfĀT If ZT Pēdā5Yl LjēYfēfē Gf ō
 DāōōNjLā Nfāu' 25ŌZĀ. Gf 2 ā NjPZLjēZlōNfēdā5Yf
 كمثلہ (ليس كمثلہ): ŌGfzNfĀf + dāJf Kōf ŌZT NfēfēfNfJlēf
 LĀōLPNĪZYōr ōŌGfYf LPŌZZGfDfĀ + dāJf 2 DfēGfĀ (شئ)
 (fN)ŌGfNf Ō5LjēGdāZf uōōfĀ + dāZf DāZōNjī LfēdāNj
 Kōfēdā ýdā ŌZZĀZdāZlēf ýNPLPLdāZfēf fā LjJfōgNjLjēZ
 +ùl5dāDfēZ RōNfē. fZfĀYfĀf, zēdāŌZZŪ + fōtf ŌZZ

[illegible]

[illegible]